

LO CATALANISTA

DIARI NO POLÍTICH

NÚM. 44

BARCELONA.—DIUMENJE 28 DE NOVEMBRE DE 1880.

PAG 341

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ.—Llibreria de Teixidó y Parera, carrer del Pi, 6.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ.—Barcelona, un mes 5 rals | Fora, un trimestre, 20 | Extranjer, (unió postal) trimestre, 40.

SANTS DEL DIA.—Sant Gregori III.—QUARANTA HORAS.—Iglesia de Sant Miquel Arcángel.

Espectacles.

PUBLICHS.

TEATRO PRINCIPAL.—Funcions pera avuy, lo drama en 3 actes, La huérfa de Bruselas y lo aplaudit ball, La contrabandista de rumbo.—Entrada 3 rals.—A las 3.—Nit, 27 d' abono, impar.—Tercer y últim concert Ritter.—Lo juguèt cómich en 2 actes, Los dedos huéspedes.—Mr. Ritter excutará en los intermedis respectius un escullit programa d' obras arregladas pera piano per dit autor.—Lo ball nacional, Los baturros de Aragon.—Entrada una pesseta. A las 8.

GRAN TEATRO DEL LICEO.—Avuy, 36 d' abono, par.—Per la tarde, á las 3, á 4 rals, última representació de Aida.—Per la nit, Rigoletto.—A las 8.—A 6 rals; quint pis 4.

TEATRO DEL CIRCO.—Tarde, á un ral y mitx, Pepe-Hillo.—Nit, á 2 rals, Pan y Toros.
Demá, á benefici del públich se rifará lo toro de Pepe-Hillo y se representarán duas sarsuelas.

TEATRO ROMEA.—Funcions pera avuy diumenje, tarde.—A las 3.—Entrada 12 quartos.—Lo interessant drama en 3 actes, La cruz del hábito y la pessa, Hay entresuelo.—Nit, lo drama catalá en 3 actes, Pau Claris y la pessa, La madeixa dels embulls.—Entrada 2 rals. A las 8.
Lo dimars próxim, séptima representació de la comedia, Lo dir de la gent.—Se despatxa en contaduria.

TEATRO DEL ODEON.—Avuy diumenje, tarde y nit.—Lo magnífich drama mitològich de gran aparato, El valeroso Sanson.—17 y 18 representació del gran espectacle en 3 actes y 7 quadros, La filla de Santanás, adornat ab quatre distints balls per cinch parejas.

TEATRO DE NOVELTATS.—Avuy.—Sarsuela.—Entrada 2 rals.—Tarde, á dos quartos de quatre.—Séptima representació de El salto del pasciego, ab 3 actes dividits ab 8 quadros.—Nit, á dos quartos de nou.—Estreno de Carabineros y contrabandistas, ab 3 actes y La soiree de Cachupin, ab un acte.

TEATRO ESPANYOL.—Funció pera avuy diumenje tarde, á las 3. A 10 quartos, El sitio de Gerona y A la cuarta pregunta.—Nit, á las 8, La fuerza de la conciencia y A la cuarta pregunta.—Parais 2 rals.—Platea 3 rals.

BON RETIRO.—Avuy, á dos quartos de quatre.—Estreno de Lo tamboriner y la pessa, Cartilaginotalgia.—Entrada un ral y mitx.

SALÓ DE NOVELTATS.—Avuy diumenje á dos quartos de quatre. Ball per la banda de Mérida, composta de 40 professors.

EXPOSICIÓ ZOOLOGICA BARCELONESA, situada en la Plassa de Junqueras.—Estará oberta al públich tots los dias desde las 10 del demati fins las 6 de la tarde. Preus d' entrada 2 rals; dias de Moda 4.—Abonos de 20 funcions al preu de 20 rals cada un.

SKATIN RING en lo teatro del Bon Retiro.—De 2 á 5 y de 8 á 11 sessió de patins.—Entrada 2 rals.

PARTICULARS

TIRSO DE MOLINA.—Teatro del Olimpo.—A las 8.—La magnífica composició trágica del eminent poeta D. Joseph Zorrilla, Sancho García.

Reclams

DIARI DE LAS SESSIONS DEL PRIMER CONGRÉS CATALANISTA

Ha sortit lo **QUART QUADERN**, que conté la *sessió quarta, celebrada en*

lo *Teatro del Tivoli*, segons las notas taquigráficas presas per la Corporació del sistema Garriga.

Preu de suscripció: un ral cada quadern, debent pagarsen quatre en lo moment de ferse la suscripció.

Als membres del «Congrés» lo 50 per 100 de rebaixa.

Los números sols, un ral per tothom.

Se suscriu en l' Administració de LO CATALANISTA (Pi 6), en la del *Diari Catalá*, (Fernando, 32, primer), y en las llibrerias de Verdguer (Frente al Liceo), y de Lopez, (Rambla del Mitx).

Los senyors de fora Barcelona podrán suscriures enviant en sellos una pesseta, que es lo preu de quatre quaderns, y 'ls anirán rebent á mida que surtin.

MONTE-PÍO

CATALÁ DE QUINTAS.

En tots los caps de partit de Catalunya y en aquesta Direcció s' admeten ja suscripcions pera la asociació general dels concurrents á la próxima quinta. Es convenient que 'ls pares de familia se enterin de las ventatjas que 'ls ofereix aquesta Institució per si volen aprofitarse d' ellas.—Plassa San Jaume.

VENEREO

Sa curació es prompta radical y segura, sense mercuri, copaiva ni altres preparacions perjudicials, per medi del **AIXEROP ANTI-VENEREO DEL** Dr. CASASA.—Gonorreas, llagas, tumors, dolors, estrenyiments; 'l venéreo, en tí, en totas las sevas formas, per crónich que siga, se cura prompte y bé ab aqueix inimitable Aixerop, exclusivament vegetal.—Veigis lo prospecte.—Dirigirse al Dr. CASASA en sa **GRAN FARMACIA** plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

L'ÁGUILA

Gran basar de robas fetas y á mida.—Acabat lo inmens surtit pera la próxima temporada d'ivern, tant pera sas casas de Madrit, Cádiz y Sevilla com per aquesta *Gran casa de confecció*, primera en sa classe en Espanya, per los bons géneros que s' emplean y la esmerada construcció de las prendas.

Los senyors que 's dignin visitar aquest vast establiment fundat en 1850, hi trobarán pera la mida y en robas fetas lo mes nou, elegant y bonich que 's construeix en lo pays y en l' extranjer.

Plassa Real, 13.—Los preus moderats.

FABRICA

LA EMPERATRIZ

3 Escudellers Blancs 3.

LA JOYERÍA

de Maciá Germans, del carrer de l' Argentería, s' ha trasladat al carrer de Fernando VII, número 34.

Qui vulgui ser rich

Que passi desde 'l dia primer de Desembre de 9 á 12 matí y de 3 á 6 tarde, per la Litografía de 'n Riera, Carrer Ample, 15; devant la Capitanía General.

AVIS**ALS SENYORS
PROPIETARIS.**

Baratura en los papers pintats pera decorart habitacions, y gust en la colocació per Joseph Ventura.

Totas las personas que desitxin fer empaperar, trobarán un gran y variat assortit desde 'l preu de 2 rals pessa en endevant.—Se reben encàrrechs pera portar los mostruaris á domicili, Sant Pau, 32, botiga.

CONSULTAS GRATIS de las enfermetats venéreas y sífilíticas per un inteligent facultatiu que fa temps ve dedicant-se ab gran éxit en la curació dels mencionats mals. De 8 á 9 del vespre en la farmácia Martinez, succésor d' en Tremoleda carrer de Sant Rafel, cantonada á la d' en Robador.

CUPONS pròxim venciment se compran en lo despatx de don Anicet Espinach, Baixada de Sant Miquel, número 1, entressuelo.— Barcelona.

GRAN FABRICA CATALANA de Joseph Tutau de banos paraguas y sombrillas per major y menor.—Se telan y arreglan.—Rambla de Sant Joseph número 30, devantde la Virreina.

LA UNIVERSAL Gran basarde sastrería, robas festa y á mida; carrer Nou, núm. 10 botiga. Grandios y variat assortit de trajos última novetat, confeccionats ab l' esmero que teja acreditat dit establiment.— Trajo complet de 6 y 1/2 duros fins á 15.—Local y géneros del país y extrangers separat pera la mida.—Preu fixo.—Carrer Nou de la Rambla, núm. 10, botiga, Barcelona.

MALALTÍAS de la pell y del estómach (sífilis, venéreo, herpes, escrófulas, etc.,) sa curació á càrrech de P Manaut.—Farmácia de la Corona, carrer de Gignás, cantonada á la de Ataulfo. Consulta de 4 á 6 de la tarde.

CROMOS novament arribats, desde 4 duros 'l milér ab impressió. Gran assortit de coleccions.
SOBRES comercials ab membrete desde 30 rals 'l milé.
AL ESCUT CATALA.—Tres llits, 5.

CUCHS Lo mellor específich per ra destruirlos rápida ment, es lo Lombricido Formiguera, premiat en varias exposicions nacionals y estrangeras. Es sumament agradable, fá tenir gana, regenera y fortaleix á las criaturas.
Deposit Central, Dr. Foruera, carrer de Fernando VII, 7.—Barcelona.

Tintoreria francesa de Jeroni Olivé carrer de Corders, n.º 4, prop la plassa de la Llana.

Un sobretodo tenyit, ...	12 rals.	Rentat.	9
Un jaqué.	10 »	Id.	8
Americana.	8 »	Id.	7
Un pantalon.	7 »	Id.	4
Una armilla.	4 »	Id.	2'50.

AVIS IMPORTANT

AL GRANDIOS TRIOMF obtingut en la Exposició de París ab medalla de bronzo del.º clase, los papers pera cigarrets.

CACAO Y VILLARET.

havent correspost los fumadors ab sa gran acceptació calificantlo d' inmillorable per sa finura, solidés y bon gust.
Unich depósit, HOSPITAL, 19, BARCELONA.

MATEMÁTICAS

ARCHS DE JUNQUERAS, 7 primer.

Ouberturas de registre

NORT-GERMAN LLOYD

Companya de navegació per vapor y únich servey postal, ràpit y directe, sens tocar en Rio Janeiro, pera

MONTEVIDEO Y BUENOS-AIRES,

los dias 1 y 19 de cada mes fixament.

S' admeten passatjers á preus reduhits. Se garantisan condicions y economia inmillorable.

Unich representant don Salvador Gonzalez Amat, carrer de Corretjer, núm.º 5 pis segon, entrant per la de la Primpesa.—Barcelona

50

TAPINERÍA

50

LA LUCIA

Fábrica de cotillas.

HERPES sarna, escrofulas y demés hurtors, aixís interns com externs No descuidar que 'l Rob antiherpétich de Dulcamara compost del Dr. Casasa, es l' únich que 'ls cura radicalment, sens que may donguin senyal d' haber existit.—Véijis lo prospecte.—Unich depósit.—Gran Farmácia del doctor Casasa, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume primer.

ANTIGA TINTORERIA

DEL CENTRO.

CARRER DE LA LLIBRETERIA, 13.

En aquesta acreditada casa 's renta la roba de caballer sens descosirla, deixantla com nova. Especialitat en tenyir vestits de seda y mocadors de crespó.

No equivocarse. Llibreteria, 13.

Secció d' economia doméstica

PREUS corrents á la menuda dels articles de consum doméstich, en los mercats de Barcelona en lo dia d'ahir.

Pescaterias.—Mercat del demati.—Assortit de llus de palangra que 's venia de 24 á 28 quartos la tersa; llenguado y congria á pesseta; pagell, mabra y orada á 3 rals; llagosta á 20 quartos; rap y rexada á 18; castanyola y tunyina á 16; llisara á 14; saitó á 12; sardina á 10 y pops á 6.

Mercat de la tarde.—Assortiment com al demati y regint poch mes ó menos idèntichs preus.

Secció de Noticias

BARCELONA

Per conducte fidedigne sabém que en Londres s' está formant una companyia inglesa ab lo principal objecte d' establir una línia de vapors suplementaris pera las Indias y Xina, fent escala en los principals ports del Mediterráni, entre ells lo port de Barcelona.

Los vapors destinats á aquest servey son los de la companyia *Nort German Lloyd*, la qual se destá d' ells ab motiu de la decadencia que sofreix ab la nulitat de la emigració als Estats-Units.

Per aquets datos se compendrà que la nova companyia complirá fidelment sos compromisos, fent un servey digne y de suma utilitat pública, y per lo tant esperém que 'ls comercians d' aquesta ciutat li prestarán tot son apoyo, ja que sens cap mena de subvenció nos posará directament en contacte ab los punts mes llunyans de Occident.

—Ha sortit de Barcelona per tres ó quatre dias lo excelentíssim senyor governador civil de la provincia.

—En lo gimnás del senyor D. Joan Estrany, situat en lo carrer de la Canuda, s' hi ha format una societat recreativa ab lo títol de *Estrany Club*, la qual donará duas funcions mensuals de gimnasia y esgrima.

—Lo pròxim dissapte, 4 de Decembre, es lo senyalat per la vista de la denuncia del periódich setmanal *Sancho Panza*. Lo defensará D. Joan Manté.

—La construcció de la claveguera del carrer del Rosal se substará lo dia 18 del pròxim Desembre.

—Fa alguns dias que no rebém la visita dels nostres apreciats colegas *La Lucha* de Girona y *El Eco Guixolense*, de Sant Feliu de Guixols. Ignorém las causas que motivan aquesta interrupció.

—L' amo del *Café Inglés*, sigué ahir víctima de un engany. Feya alguns dias que l'aprenent d'una casa vehina s'hi presentaba demanant dos cafés. Com la casa ahont estaba lo aprenent era coneguda del amo del café, no hi havia per part

d' aquest lo mes petit reparo en fiarli la safata, las duas tasas de café, ab sas corresponentas culleretas, la cafetera y la empolla de rom.

Al adonarse ahir de que feya ja dos dias que l' aprenent no s' havia deixat veurer per tornar los útils que se li habian fiat, se varen fer algunas averiguacions y allavoras se vingué en coneixement de que l' aprenent en qüestio ja no estava en la casa que 'l solia enviar pe 'ls cafés y que havia fugit emportantsen lo servey del *Café Inglés*.

— Avuy deu haber sortit en direcció á Sabadell lo senyor don Víctor Balaguer, qui aquesta tarde será obsequiat en aquella ciutat ab una veïllada literaria, prenenthi part varios poetas.

— D' un quan temps en aquesta part s' ha establert en aquesta ciutat una companyia que 's dedica á la venda de caballs, importats de la República Argentina. Dita companyia te actualment un gran dipòsit de caballs en la vehina població de Sans, y hem sentit á dir que dintre pochos dias se verificará en lo Torin una funció equestre, en la que hi pendrá part la majoria dels caballs que actualment te en son poder la espressa societat.

— Ha rebut lo grau de Llicenciat en la facultat de Farmacia en aquesta Universitat, lo distingit y laboriós jove don Carlos Reventós y Fortuny, natural del Vendrell, provincia de Tarragona.

— A quarts de sis d' ahir tarde se declará foch en una carboneria del carrer de la Petxina. Hi acudí desseguida una de las bombas del Ajuntament, que trevallá poch rato, perque dadas las pocas proporcions del incendi se preferí tapiar lo quarto ahont hi havia lo combustible que estava cremant.

— Segons manifesta lo nostre apreciat colega *El Diluvio* en lo vehí poble de Sans s' hi va desarrotllant d' una manera terrible una epidemia tifóidea, assegurant que passen de 50 los atacats d' aquesta melalía en un reduhit número de casas, arribant fins al extrem de que n' hi han cinch en una sola habitació.

Sembla que á conseqüencia d' una visita practicada en aquell poble per lo secretari del Govern civil don Eduart Zamora, la Junta de Sanitat está prenent activas disposiciones per evitar la propagació de la referida epidemia.

— Ab motiu de celebrar lo vehí poble de Sant Andreu de Palomar sa festa major en los dias 30 del corrent, 1, 2 y 3 del entrant Desembre, la empresa del tran-via augmentará son servey en la forma següent:

Servey ordinari.—Dias 30 de Novembre, 1, 2 y 3 de Desembre.

S' allargará sortint l' últim tren de Sant Andreu á las 9 y de Barcelona á las 9'30 nit.

Servey extraordinari.—Dias 1, 2 y 3 de Desembre.

Sortirán de Sant Andreu á las 10 y á las 11 de la nit; de Barcelona á las 10'30 y 11'30. Després de la primera part y al acabar los balls sortirá un tren de Sant Andreu á Barcelona. Los preus de pasatje en los trens extraordinaris que portarán solament cotxes de 1.ª, será de *dos rals* Sant Andreu y *un ral* Clot. Pera los trens extraordinaris no serveixen las idas y vueltas ni 'ls abonos.

— Avuy diumenje, dia 28 del corrent, l' «Associació Catalanista d' excursions científicas» verificará la visita al Museu de grabats de D. Geróni Farando, reunintse en lo local de la Associació á las deu del matí, los senyors sócis que desitxin assistirhi.

— La mateixa persona que 'ns doná los datos referents á las oposicions de la Escola de cegos y muts, nos assegura que la causa de no haber donat l' Ajuntament permís á las aspirantas, es degut á que no s' havia presentat cap instancia al produhir nostra queixa; pero habentse fet reclamació formal avans d' ahir, creyém ab fonament que 'l Municipi accedirá als desitjos de las interessadas, de lo qual molt nos alegrariam.

Respecte dels demás extrems de nostras queixas nos afirmem en lo mateix, perque son certs.

— Avuy diumenje, á las quatre de la tarde, en Fortuny dará un concert en lo teatro del «Cassino Provensalench» en obsequi als vehins de Sant Martí de Provensals, prenenthi part tots los mes distingits artistas d' aquesta ciutat.

— A las nou de la nit del dissapte últim passaba un home

per las aforas del Parque, quant tot plegat se vegé brusquement assaltat per dos homes que, navaja en ma, li demaren los diners y 'l rellotje. L' atropellat no mes portaba la setmanada y li prengueren. En lo mateix puesto, 'l dijous á dos quarts de dotze de la nit, sigué altra vegada sorprés un jove conegut nostre á qui li exigiren lo mateix que al primer, emportantseli tres pessetas que duya soltas.

Sobre fets tan escandalosos cridém l' atenció del senyor alcalde pera que eviti semblants escenas en un punt tan prop del centro de la ciutat.

— En una de las casas de Socorros sigueren curats ahir un home que havia rebut una mossegada de un gos y una dona que á conseqüencia d' una caiguda s' havia fracturat lo bras dret.

— Ahir sigué agafat per un guardia municipal aquell subjecte que segons diguerem fa alguns dias s' entretenia en tallar los vidres dels aparadors, emportantsen de pas los rellotjes, alhajas y tot quan trovaba á má.

També foren detinguts dos subjectes mes. Un per haber robat una garibaldina en una botiga del carrer de la Espasería y altre per indocumentat y vago.

— Es digne d' atenció l' estanch de la plassa de Milans, novament restaurat, per la senzillesa y bon gust, aixís com per l' abundancia de varietat, tant en tabacos habanos y peninsulars, com en sellos y demás efectes timbrats.

— La empresa del concorregut teatro de Novetats no s' dorm sobre pallas, puig apenas estrena una obra ja 'n posa d' altre sobre las taulas. Digaho avuy que anuncia los *Carabineros y contrabandistas*, ab música d' Offembach y lletra de don Mariano Pina. Sols falta que la companyia ho fassi com sempre perque agradi. Acabada l' obra 's representarà *La soirée de Cachupin*.

— Un dia d' aquesta setmana varen estraviarse en un cotxe del tran-via de Barcelona al Clot y Sant Andreu sis bitllets de la Lotería Nacional, los quals foren recullits per lo conductor del referit cotxe y dipositats en la recaudació, essent entregats immediatament al reclamant.

Aquest acte posa en evidencia la honradés dels empleats de aquella companyia, com l' han posada també actes anteriors y semblants á n' aquest.

— Lo conegut fabricant de aquesta ciutat don Eduart Reig, actual diputat á Cortes per lo districte de Manresa, se trova gravemen malalt; li desitxém una prompte y completa millora.

— En la funció que doná ahir en lo teatro Romea la societat «Latorre», hi llegiren poesias los senyors Zorrilla y Frederich Soler.

Lo primer ho feu ab la maestria que 's sapigut y 'l senyor Soler doná lectura d' unas *Rimas* dedicadas al senyor Zorrilla que arrancaren estrepitosos aplausos de la lluhida concurrencia que omplia 'l teatro, tant per lo ben llegidas que foren, com per los bells pensaments que enclouhen.

— La coneguda y humorística societat «Lo niu guerrer» disposa una extraordinaria funció en la que se estrenarán duas produccions originals de gran espectacle, las que creyém han de cridar poderosament l' atenció del públich, aixís com també la cridarà lo requisit que s' exigirá als convidats á la seva entrada.

— Demá 's dona una escullida funció en lo teatro del Circo, en la que s' ofereix la novetat de rifar entre 'l públich lo toro que surt en la sarsuela *Pepe-Hillo*.

CATALUNYA

Reus, 26.—Procedent de Tarragona arribá ahir á la nostra ciutat en lo tren de dos quarts de duas de la tarde lo brigadier D. Alejandro Picazo, comandant general de la provincia. Las tropas de la guarnició l' esperaban formadas en parada en la plassa dels Cuartels.

Lo senyor Picazo, acompanyat del coronel del regiment de infantería de Guadalajara, revistá las tropas y després un batalló de infantería va fer varias maniobras, essent amenisat l' acte per una banda militar.

Sabadell, 27.—Dintre pochos dias se verificará en lo nostre teatro l' estreno d' una sarsuela catalana que acaban d' escriurer lo jove poeta D. Manel Ribot y Serra y 'l popular compositor D. Enrich Martí.

—Demá diumenje al mitx dia té d' arriivar á la nostra ciutat lo excelentíssim senyor D. Víctor Balaguer, 'l qual será rebut en la estació per lo president del Comité constitucional y algunas autoritats y particulars. Lo gremi de fabricants li té preparat un banquet en son obsequi, 'l qual se celebrará per la tarde.

Culera, 26.—Fa alguns dias que en los voltants d' aquest poble se verifican cap al vespre algunas aparicions de fantasmas, las quals tenen preocupats á alguns dels nostres sencills habitants.

Per evitar la repetició se 'ls hi está preparant una emboscada, organizada per los despreocupats. Veurem en que para lo succés.

MOVIMENT LITERARI Y ARTÍSTICH

La acreditada *Biblioteca Universal* instalada en Madrit, ha publicat son volúm LXIV, corresponent al mes actual. Lo llibre que 'ns ocupa es lo tomo II de la obra *Poetas contemporans* en lo qual hi figuran inspiradas poesias dels senyors Selgas, Castro, Zorrilla, Hartzembusch, Villergas, Salvany, Eguilaz, Breton de los Herreros, Cañete, Valcárcel, Zapata, Revilla, Serra, Alarcon, Campoamor, Rodriguez Rubí, Ventura de la Vega, Ruiz de Aguilera, Balaguer, Fernandez y Gonzalez, Pastor Diaz y molts altres reputats poetas castellans.

Com que la obreta no costa mes que á dos rals lo tomo no vacilem en recomanarla als nostres lectors.

—Hem rebut los quaderns 23 y 24 de la *Historia Universal de la Mujer* desde la mes remota antigüetat fins á nostres dias. Aquesta luxosa edició publicada per don Vicents Ortiz de la Puebla, va ilustrada ab bonicas láminas del conegut dibuixant don Eusebi Planas.

—Lo número 94 corresponent al any quart de la acreditada revista agrícola *L' Art del pagés*, fundada y dirigida per lo nostre amich don Francisco X. Tobella y Argila, perit agrónomo, conté entre altres treballs de Agricultura práctica, una interessant secció de varietats y noticias agrícolas de diferents pobles de Catalunya.

—Dos son los quaderns que hem rebut del album *Granizada* publicat per lo dibuixant don Apelés Mestres: los corresponents als mesos de Octubre y Novembre.

En lo primer hi figuran entre altres dibuixos notables una satírica alegoria sobre la cassa y varios tipos de cassadors de fora y de la ciutat.

Lo segon conté alguns estudis psicológichs bastant ben parodiats y una alegoria del dia dels morts. En aquest últim dibuix si be no s' hi veu massa esmerada execució se fa recomanable per la novetat del assumpto.

—Hem rebut lo quadern 62 del *Catecismo de los maquinistas navales y terrestres*, obra que publica ab gran acceptació don Santiago Barrera y Bodet.

—Lo número 79 corresponent al any quart del *Setmanari familiar pintoresch*, conté alguns treballs sobre viatjes ideals y positius y tres ó quatre grabats interessants.

—*Arrigo Boito y son Mefistófele*. Tal es lo títol de un folleto catalá que ha publicat lo conegut crítich musical don Joaquim Marsillach y 'l qual va dedicat al nostre amich lo eminent mestre concertador Franco Faccio.

En dit folleto, escrit ab una prosa castissa, lo senyor Marsillach dona á conèixer una ressenya biogràfica del gran compositor Boito y una historia de sa ópera *Mefistófele* anunciada tantas vegadas en la nostra ciutat, la qual sembla que aviat tindrem lo gust de conèixer. En fi, lo treball del senyor Marsillach se fa recomanable, tant per ser d' actualitat com per las noticias que conté, en las quals hi mostra un estudi digne d' elogi.

—«Lo divendres últim se celebrá en la «Associació Catalanista d' excursions científicas» la vetllada conmemorativa del quart aniversari de sa fundació. Lo local estava adornat ab veritable acert y bon gust artístich, mercés á la entesa direcció del jove arquitecto don Antoni Gaudí, destacantse en la testera del saló lo retrato del eminent excursionista catalá don Carles de Gimbernat, qual memoria necrológica llegí lo soci don Juli P. Sarrats. En ella 's dona compte de la laboriosa vida y activitat científica del il·lustrat metge Gimbernat, quals treballs, junt ab profitosos invents á ell deguts, l' hi valgueren un renom universal y la consideració y estima de las corts de Baviera y Bélgica y la República helvética; essent al mateix temps nomenat soci honorari y corresponsal de las mes antigas academias y corporacions de Lóndres, París, Toscana, Ginebra y Barcelona.

Després se llegiren inspiradas poesias dels senyors Farnés, Masriera, y Calvet, un treball en prosa del senyor Company-Fages y una sátira de costums deguda al senyor Verdú. Terminá l' acte ab un concís discurs del senyor Argulloll, president de l' associació, re-graciant á tots los que habian pres part y assistit á la vetllada.

Se comensá á repartir als associats lo primer volúm de las Memorias publicadas per l' Associació.»

—Totas las obras y periódichs citats en aqueixa secció poden obtenirse ab la major facilitat dirigintse á Teixidó y Parera, 6, Pí, 6; Barcelona.

Secció de Varietats

UNA VINYA DESCUBERTA Á SUDAN.

Un explorador francés, M. Th. Lecard, vá anunciar fa poch qu' acaba de comprobar la existencia de vinyas silvestres desconegudas per complert per los botánichs y viticultors. Las inmensas y perillosas soletats del Sudan, escriu M. Lecard al ministre d' Instrucció pública de Fransa, absolutament inexploradas fins ara, reservan als viatjers nombrosas é indescriptibles sorpresas. Cada dia trovo plantas novás que cap botánich podia imaginar, per la importancia de sas propietats.

Entre aquets vegetals desconeguts ha trobat M. Lecard vinyas silvestres que produheixen deliciosos fruyts; son tronch es herbáceo y sas arrels vivaces, aixó es, que duran mes de tres anys, encara que sos tanyes se renovan anyalment.

La hermosura, la abundancia dels fruyts, la rusticitat de la planta, la facilitat de son cultiu per medi de la senzilla plantació de sas arrels tuberculosas, fa esperansar que las especies novás son susceptibles de cambiar completament las condicions del cultiu de la vinya á Fransa y á Espanya. Podrian, en efecte, cultivarse en nostre pais com las dálias y 'ls nardos. Qui sab si aquest descobriment será lo bnich y efícas remey que podrem oposar á la filoxera!

Los grans recullits per M. Lecard han sigut destinats á tots los establiments agrícolas y científichs de Fransa y de Argelia.

Si las vinyas descobertas poguessin aclimatarse en los payssos meridionals d' Europa, be pot dirse qu' están d' enhorabona los entusiastas de Baco.

(De *La Epoca*.)

Secció de Fondo

SOBRE LA REFORMA DE BARCELONA.

Lo senyor Jordan, en lo seu informe, després de interpretada la paraula *reforma* y passada una lleugera revista de tots los projectes presentats per la solució del problema, declarantlos escluhits del concurs, entra en algunas consideracions generals sobre las milloras que reclama Barcelona, per deduhir que la única que per ara deu acometes es la reforma per ell definida ó siga la projectada per lo senyor Baixeras. En aquet estudi estableix un ordre de milloras baix lo punt de vista de la necessitat, de lo qual resulta que la reforma dita d'en Baixeras no es la mes necessaria, sino que ho son mes un bon sistema de clavegueras, un abundant abastiment d' aigües, la llimpiesa completa de las vias públicas, uns bons empedrats etc., etc., pero lo senyor Jordan assegura que si aquestas milloras de necessitat preferent no s' han realisat es perque oferian grans dificultats la seva realisació, dificultats que subsisteixen avuy dia, lo qual demostra, en mes ó en menos, respecte la millora de las clavegueras, pero ni tant sols tracta de demostrarho, y fa bé perque l' hi seria difícil, respecte las altres que deixem enumeradas: la reforma de Barcelona, segueix dihent lo senyor Jordan, tampoch se habia realisat fins ara per las grans dificultats que oferia, pero avuy que, gracias á la nova lley de espropiació forcosa, ha vingut á ser no sols possible sino facil y perfectament realisable, deu empendrers tot desseguida encara que siga menos necessaria que las altres.

Nosaltres creyém, com lo senyor Jordan, que quant una millora, encara que no siga del tot necessaria, pot realisarse, deu ferse desseguida sino ofereix dificultats ni exigeix sacrificis de cap mena; pero en cas contrari, creyém que 'ls esforços y 'ls sacrificis s' han de emplear ab preferencia en las milloras que la necessitat reclama ab mes imperi, y com nosaltres creyém que l' abastiment d' aigües, la llimpiesa pública y algunas altres milloras higiénicas, ofereixen pocas dificultats y casi cap sacrifici, mentres que la reforma d'en Baixeras oferirá algunas d' aquellas y molts d' aquestos, aixó fa que no estiguém del tot acordes ab las opinions del senyor Jordan esposadas en lo seu informe.

No fem oposició al projecte del senyor Baixeras. En quant al seus detalls, lo dia que, pe'l curs de tramitació legal, estará esposat al públich, los interessats á qui afecti y nosaltres l'examinarem y dirém d'ell lo que á cada hu li sembli. En quant al seu conjunt lo creyém bó, pero no tant que no pogués ser millorat, y 'ns dol verdaderament y opiném que es una gravíssima falta y fins una gran desgracia que, en un assumpto de tanta importancia y trassendencia per la nostra ciutat, per la petita é inesplicable mira de avansar d' uns quants dias la seva aprobació, s' hagi privat á Barcelona del concurs de tan-

tas inteligències com habian demostrat desitjos, bona voluntat y desprendiment per ocupar-se en l' estudi de aquest gran problema; per això nosaltres hauriam vist ab molt gust, que una persona tant absolutament imparcial, tant desinteressada en aquest assumpte, tan competent y per lo mateix tan influent en l' ànimo de la nostra corporació municipal com lo senyor Jordan, veyent-se en lo cas de haber de esclourer del concurs tots los demés treballs que per distints facultatius foren presentats, ja per defectes de fondo en l' estudi, á causa de la interpretació per ell donada ultimament á la paraula *reforma*, ja per defectes de forma en la documentació, á causa de la falta de temps y de datos per ell reconeguda, hagués proposat al Ajuntament una prórroga bastant, perque los dits facultatius y las otras personas que haguessen volgut, haguessen pogut desarrollar los seus pensaments ab la estensió y precisió necessarias; de lo qual haurian segurament resultat alguna modificació ventajosa ó per lo menos, molt mes ilustrat l' assumpte.

No fem tampoch oposició á la reforma; pero com no duptem poch ni molt que presentarà dificultats y exigirá sacrificis, creyém que era preferible emplear los esforços, molt menors en lo nostre concepte, en l' abastiment d' aigües, en la llimpiesa pública y en algunas midas de govern municipal, cosas totes que contribuirian molt mes eficazment y mes depressa á la millora de las condiciones higiènicas de la nostre ciutat, que es la primera y mes apremiant necessitat del nostre poble.

No 'ns sembla difícil, per una persona ilustrada y técnica com lo senyor Jordan, persuadir al Ajuntament, que volgués ocupar-se seria y despreocupadament del assumpte, de que un abastiment complet de bona aigua potable no habia de presentarli grans dificultats ni grans gastos. La insalubritat que s' observa en varias habitaciones de la gent menos acomodada, depent molt mes de la falta de llimpiesa dels departaments, dels mobles, de las robas y fins de las mateixas personas, que no de lo resultat de las estacions; y la llimpiesa, dat lo carácter y las costums de la gent de la nostra terra, depent mes de la falta d' aigua que de la deixadesa de las personas; com tractarém de demostrarho en un' altre article apart. Per això creyém que debia haberse donat preferència á aquesta millora tan necessaria, y qual permanent descuit fá un singular contrast ab la pressa que 's porta per la realisació de la reforma del senyor Baixeras.

En quan á la llimpiesa pública, creyém que tothom comprendent que l' hi bastaria al Ajuntament volerla per obtenirla, y fins que casi per ella mateixa 's faria, si hi hagués un bon abastiment d' aigües.

Un' altre de las causas que mes directa y eficazment determinan lo mal estat sanitari del nostre poble, es la sofisticació y adulteració dels aliments de que 's nutreix; sofisticació y adulteració que han pres una proporció alarmant, que s' han fet ja poch menos que generals y perennes y que s' acusan al ull del home menos observador, per las plassas y carrers, ab la creixent anèmia pintada á la cara de la majoria de la nostra juventut. Aquesta tendencia dels nostres venedors d' aliments á la sofisticació y adulteració depent, en part, de la necessitat ó conveniencia de donar barato uns articles que resultan molt cars per los grans impostos municipals ab que 'ls te gravats l' Ajuntament, y en part, de la poca y mal organizada vigilancia que sobre ells se exerceix y de lo insignificant dels càstichs que se 'ls hi imposa en cas de descubrirse 'l delictes. Y aquestas sofisticacions y adulteracions no 's diga que son ocultas ni desconegudas, ni 's diga tampoch que son difícils de evitar, puig que, en quan á lo primer, los mateixos fets naturals y ordinaris los denuncian; aquest any, per exemple, lo ví mes fluix se venia á 6 duros en los sellers dels culliters de manera que agregant á aquell valor los gastos mitxos de matura, cargas, descargas, transport y drets de consum, pujaba lo valor del ví á 10 duros la carga, lo qual resulta á 13 quartos lo porró; lo taberner habia de afegir á aquest cost lo del lloguer de casa, contribució, gasto d' eynas y demés de un establiment y per últim lo seu just benefici, ¿no saltaba, donchs, á la vista que los taberners que venian lo ví á 12 quartos lo porró no venian vi pur? y en quan á lo segon no 's sembla que las únicas dificultats que pot oferir la curació d' aquest gravíssim mal, son lo descuit é inercia dels nostres regidors. Per això es que no sabem com combinar lo *laisse faire* del nostre Ajuntament, quan se tracta de la realisació d' aquestas importants milloras, y sa pressa en realisar la reforma del senyor Baixeras.

Habém dit que la reforma del Sr. Baixeras presentarà dificultats y ocasionará perjudicis, y creyém que no hi haurá qui ho negui. Las dificultats las presentarà d' una mena la societat que emprengui lo negoci, quant calculará lo modo y forma de realisar lo seu benefici, y las presentarán d' altra mena los propietaris á qui 's degui comprar las sevas fincas. En quant als perjudicis serà possible que 'ls individuos del Ajuntament com á tals y 'l Sr. Jordan com á enginyer de la casa no 'n rebin cap, pero de segur que 'n rebran los industrials á qui 's fassi mudar d' establiments, los inquilinos á qui 's fassi mudar de casa y 'ls propietaris á qui 's prengan las fincas ab arreglo á la lley d' expropiació, puig no habém vist en aquesta lley cap article que obligui á indemnisar de la pèrdua dels valors afectacionals; ni del cost dels peritatjes, que per cert acostuman á ser molt crescuts; ni dels perjudicis de la privació, en que 's troba qualsevol finca subjecte á la reforma, de la lliure constructació de qualsevol empréstit ó altre operació financiera; ni dels de l' exposició en que 's trobaran molts al veurers obligats á tenir en las mans y reunits á pessas petites y rodonas de metall, lo capital que antes teniant acumulat en grans masses de mahons y pedra difícils d' escantonar. Vegis donchs com si bé la dita reforma pot no exigir cap sacrifici al Ajuntament, n' exegirá d' importants á varios particulars; de manera que, mentres una part dels barcelonins obtindrán totes las ventatjas d' una millora sense cap sacrifici, tots los que ella reclami s' exigiran d' una sola part dels veïns, lo que fa que siga mes sensible per constituhir una parcialitat.

No 's cregui que nosaltres siguém enemichs de la lley d' expropiació; creyém que dat l' estat de la nostra civilisació, una lley d' expropiació es necessaria; dihem això solsament perque 's comprega que la reforma d' en Baixeras no es tan fácil, ni tan sencilla, ni tan ignocent com la veu lo Sr. Jordan.

Nosaltres opiném que la reforma de que 's tracta es útil y beneficiosa á Barcelona; creyém que ha de millorar molt las sevas condiciones de vialitat las condiciones d' hermosura, las estratéjicas y fins en cert modó las higiènicas, no per la major ventilació ó siga renovació d' aire, per que no hem cregut may que en igualtat de condiciones un carrer ample siga mes ventilat que un carrer estret, sino per la major facilitat d' entrada del llumínich solar en los primers, lo poder dotarlos de vegetació y otras circunstancias que no son d' aquest lloch. Aixís es que nosaltres no votariam que deixés de realisarse la reforma de la Ciutat antiga, pero voldriam persuadirnos de que la pressa que l' Ajuntament porta en aprobar y realisar lo projecte Baixeras, es proba evident de que ha entrat decididament en lo camí de las reformas verdaderament necessarias y útils per Barcelona, y això 'ns ho demostraria, en primer lloch, donant temps y medis perque poguessin concórrer al estudi del problema tots los que poguessin y estessin disposats á ilustrarho, y principalment, posant desde ara en práctica los medis necessaris y conduhents á la realisació immediata de las importants y fácils milloras que deixém mes amunt enumeradas: d' altre manera sempre tindrem dificultats en esplicarnos la pressa del nostre Ajuntament per aprobar y realisar lo projecte de reforma del Sr. Baixeras.

MES SOBRE 'L NOU CEMENTIRI.

La qüestió del Cementiri está molt lluny de quedar resolta. Molts seran las dificultats ab que topará, avans de quedar definitivament arreglada. Per resoldres á gust dels barcelonins y de conformitat á las bonas reglas administrativas y atenent á las prescripcions de la higiene, precís serà que la població entera hi prengui part, s' enteri de las direrentas vicissituts per que passi y 's fassi càrrech del modo com lo nostre Ajuntament tracta un assumpte tant vital y de tanta trascendencia per Barcelona.

Que per sota 'l terreno ahont vol emplantarse 'l Cementiri hi passen tuberías d' aygua que abasteixen á Barcelona y á alguna població del plá, no hi ha cap dupte, desde 'l moment en que un periódich que s' escriu en part á Barcelona, per rectificar la noticia donada per lo nostre colega *El Diluvio*, assegura que son *duas* las tuberías d' aigua colocadas en lo terreno de *La Torre dels Pardals*, lloch senyalat per la nova necrópolis; tuberías que perteneixen á la societat anónima Belga de Dos Rius.

Suposém que en realitat no son sino duas aquellas tuberías, quinas condiciones de salubritat podran tenir las ayguas que per ella circulin, desde 'l moment que 'l terreno sota 'l qual

descansin deu servir per enterrarhi 'ls cádavres? ¿Pot Barcelona permetre, pot lo seu Ajuntament consentir en que aquelles ayguas serveixin per subvenir á las necessitats múltiples y cotidianas de las familias que d' ellas tingan que surtirse? ¿Se vol que en Barcelona 's reproduheixi aquella epidemia que farà cosa d' un any tantas víctimas causá en Calella, produhidas per la corrupció de las ayguas potables, que, si mal no recordém, passaban immediatas al lloch ahont se tiraban los restos del escorxador? ¿Servirá d' experiència als nostres regidors lo que allavoras tingué que fersé per part de l' Autoritat superior de la provincia, que 's vegé precisada á dictar midas serias y enérgicas per tornar la tranquilidat á n' aquell poble, víctima de las malas condicions del aygua que debia emplear?

Barcelona no pot permetrer que 's jugui ab la seva salut y ab la seva tranquilidat d' una manera tant inexplicable. L'emplassament d' un nou cementiri no es cosa tant llaugera que 's puja resoldre *ab irato* y sens meditació; está massa relacionat ab la salut pública, te massa trascendencia per la vida dels seus habitants, pera que 's decideixi en cap sentit la nostra Corporació municipal, sens atendre molts y molts rahons, algunas de las quals fins son superiors á la competencia del Ajuntament, perque necessitan estudis y coneixements tècnichs que faltan als nostres regidors, sens volguerlos, ni molt menos, tirar en cara aquesta incompetencia. La Junta de Sanitat ha de ser la primera que deu enrahonar en aquest assumpto; pot demanarse dictámen també á las distintas corporacions mèdicas de Barcelona; podria donarhi 'l seu paré la Facultat de Medecina del nostre Hospital.

Aixó es lo que procedeix en aquest assumpto, y tot aixó podia y debia fersé, si quan era temps, hagués escoltat las paraulas d' un ilustrat regidor de la minoria. Pero no s' atengueren las rahons que aquest alegaba, s' ha deixat transcorre 'l temps sens pendre la mes petita providencia y s' ha esperat á que sobrevingués lo conflicte per resoldre'l. Res tindrà de estrany que la Companyia d' ayguas, que resultaria perjudicada d' establirse 'l Cementiri en la *Torre dels Pardals*, acudi en queixa á la Superioritat, que no podrà menos d' atendre 'ls arguments que en contra de tal resolució alegui.

Y no es aquest sol l' únich inconvenient que impossibilita la solució indicada; n' hi ha un' altre de tan poderós com aquest, per estar en flagrant contradicció ab las lleys que en materia de Cementiris están vigents. La distancia á que segons la ley deuen estar los Cementiris dels centros de població no 's troba cumplerta ab lo siti designat; está á menos distancia de la deguda y res de particular tindrà, en conseqüencia, que las poblacions que 's creguin perjudicadas per la proximitat al nou Cementiri 's queixin també en deguda forma y augmentin la oposició al projecte patrocinat per lo Ajuntament de Barcelona. Y si la ley no es una paraula vana, si la salut del vehinat barceloní interessa á las autoritats, si 'ls drets de la Societat anónima Belga deuen ser respectats y atesa la demanda de las poblacions que 's creguin perjudicadas per l' emplantament de la nova necrópolis, ¿en qué podrà apoyarse la nostra Corporació, per portar á cap un projecte, que si de cop la treu d' apuros, arrastra tals y tants inconvenients?

Acostumada á no fer cas de la veu pública, prenent per norma no atendre jamay als regidors de la minoria, als que sol assistir casi sempre la rahó, per mes que 'ls falti 'l número per fersela valdre, no s' habia trobat encara may en un cas com lo present. Continuant las tradicions d' aquell altre Ajuntament que permeté que Barcelona estés prop d' un any á las foscas, perque la llum no li servia de res, está en lo seu verdader terreny, al no pendre una determinació que no 'l ridiculisi y al no posar la má en cap assumpto que no l' embrolli. La solució donada á la qüestió del Cementiri es digna, donchs, de tal Ajuntament, puig ab ella perjudica á tothom. Barcelona deu pendre carias en aquest assumpto y procurar surtir de la anómala situació en que la colgará l' acort del Ajuntament.

LO JOCH.

Fa ja una llarga temporada que la paraula joch corra de boca en boca sent objecte de tota clase de comentaris, que francament nos sembla impossible que no hagin arribat á las orelles de las nostras autoritats.

En aquestas veus podém afegirhi, lo sens fi de cartas anónimas que diàriament s' envian á las redaccions y fins los diferents impressos de carácter clandestí que circulan de má en má ab alguna profusió.

Es ben estrany lo que ha sucsehit y está sucsehint en la enutjosa qüestió del joch. Als pochos dias d' haver arribat á Barcelona l' actual Governador Sr. Perez Cossío tots los jugadors anaban per aquets carrers fent la cara llarga. Semblava que per las casis de joch de Barcelona hagués arribat la epidemia.

Tota la premsa, fentse eco fidel de l' opinió pública, elogiaba l' energia de la nova autoritat civil y estava d' acort en que 'l joch, aqueixa plaga social, habia sigut desterrat del tot de la ciutat de Barcelona.

Verdaderament, aquells noms y aquells centres que avans l' opinió pública senyalaba ab lo dit, ja no se sentian ni 's veyan, y aquelles portas que 's solian obrir á certas horas y fent certas senyals convingudas, permaneixian tancadas ab pany y clau y fins semblava que estessin barradas.

Algú pretengué riures de l' inflexibilitat de l' energia may prou ponderada del Sr. Governador civil, mes prompte cessaren aquelles riallas al recordar que no feya gaire temps que en lo passatge de 'ls Escudillers lo mateix Governador en persona precedit d' inspectors d' ordre públich y seguit de numerosas forsas de la guardia civil, habia ordenat una encordillada de jugadors entre 'ls quals per cert ni habia un de ben personificat.

Mes are sense que sapiguém perqué, l' atmósfera qu' es respira en Barcelona ha cambiat radicalment. Avuy ja no 's diu que 'n Barcelona no 's juga, ni 'ls periodistas tenim ocasió d' aplaudir aquell zel y aquella energia d' altres dias. Y aquella opinió pública ahir tant unánime en assegurar que 'n Barcelona no 's jugaba, mes aviat se fa eco de las veus que corren donantlosi lo seu favorable benedicté es á dir, assegurant que son certas ab totas sas parts.

¿Y es possible que 'l Sr. Governador no hagi sentit las veus que corren per tot Barcelona? Fem honor á la seva rectitut dihentli nosaltres lo que no li han dit los qui 'l rodeijan. Sí; Sr. Governador, sápigas S. E. que l' opinió pública, aqueixa opinió que ben raras vegadas s' equivoca, assegura que 's juga y ben descaradament en Barcelona. Aquesta opinió fa mes Sr. Governador: arriba á dir quins son los llochs ahont s' escarneix tant cínicament á la moralitat pública y al principi d' autoritat. Y encare va mes enllá aquesta opinió pública senyor Governador, puig assegura, per absurda que sembli la versió, que entre certas casas y certs individuos hi median determinadas negociacions que no estampém, per no avergonyirnos ni avergonyir al lector.

No parlariam com parlém si no 's tractés d' un assumpto que tant directament interessa á la moral pública y que tantas llágrimas costa á las familias. ¿Será vritat que altra vegada se juga en Barcelona? La primera autoritat de la provincia farà cabal sens dupte de las veus de que 'ns fem eco ab las degudas salvetats, y si son certas no dubtém que altra vegada se farà acrehedora als aplausos que un dia li varen tributar tots los barcelonins.

Mes hem de permetrens una indicació ben important. Si es que 's tracta de perseguir lo joch no confihi lo senyor governador en los medis de que ell solsament disposa. Lo joch se val de totas las artimanyas per fugir de la persecució de la justicia. Quant no pot exercir sa funesta influhencia en los cassinos y cafés, se refugia en los caus mes amagats, y molts vegadas allí ahont s' hi aparenta un centre compost de la mes bona societat, allí s' hi juga mes fort que en lloch.

Per lograr son objecte no lligui de mans, com se sol dir, á las otras autoritats de carácter civil y judicial, ants al contrari, farà bé buscant son apoyo y estimulantlas perque la secundin en la obra comuna d' extirpar lo joch. Si 'l governador está en lo deber de perseguirlo en tota la provincia, també ho están los arcaldes perseguintlo en las localitats, y sobre tot qui mes pot fer en aquest assumpto, es l' autoritat judicial que fins, revestida de la inviolabilitat de sa magistratura, pot atendre á certas necessitats desatesas, ja siga per negligencia, ja siga per falta d' ocasió.

Y prou per are.

Secció científica

Ahir tinguerem ocasió de veure funcionar una nova bomba de vapor per l' extinció d' incendis, procedent de la casa constructora Merry-weather et Sons de Lóndres, d' ahont son també las duas que posseheix lo cos de bombers de nostra ciutat, la qual ha sigut adquirida per los coneguts industrials senyors Guardiola y Parera, que tenen la fábrika en Sant Martí de Provensals.

Tant en aquesta prova com en las anteriors que s'han practicat, los resultats han demostrat que no's pot treure millor partit d'un motor tan petit (puig ho es bastant mes que qualsevol de las duas bombas del municipi) y, sobre tot, d'un generador de tant poca capacitat.

Es aquer, vertical y tubular, creuantse 'ls tubos e interposantse al pas de la flama desde la caixa de foch á la ximeneya que s'eleva al centre de la caldera, seguint tan fácil la evaporació que als pochos minuts d'encesa la fogayna, pot etgegar-se á una pressió mitxa de 70 á 80 lliuras (5 admósferas), que es á la que s'acostuma trevaliar per no exposarse á freqüents paros.

Lo cilindro es horisontal, y están units per la mateixa tija lo pistó del vapor y 'l de la bomba que dona 'l supliment d'aigua á las mangueras, las que poden ser en número d'una ó duas segons se necessitin.

Una biela articulada en la part superior de la tija d'unió, comunica 'l moviment á una cigonya qual eix porta un petit volant y un escéntrich que fa funcionar á la vegada lo calaix de distribució y la bomba alimentaria.

Per alimentar la caldera durant los paros, porta aquesta un injector Giffard que té la presa d'aigua en un petit dipòsit situat al detrás de la mateixa.

La máquina, junt ab un caixó destinat á mangueras y altres útils, sobre del qual poden sentarshi sis homes, descansa en un vehícul de quatre rodassas que pot trasladarse á qualsevol punt ab la tracció d'un ó dos caballs segons los cassos.

Poca cosa podem dir respecte á l'alsada á que pot tirar l'aigua y la profunditat de que pot elevarla, pero per lo poch que hem vist debém creure que trevallant ab las duas mangueras y ab boquillas d'un diámetro regular, arribaria l'aigua d'una y altre, á l'alsada de qualsevol terrat.

Ab aquesta bomba han vingut unas mangueras de nova construcció, formadas de *caoutchouc* recobert de lona que son com las que últimament ha posat en us la brigada de bombers de Lóndres, per substituhir las de cuíro clavetejadas, y que foren probadas fa poch per nostre cos de bombers á una pressió de 200 lliuras (unas 13 admósferas) sens sufrir cap deterioro.

Feta aquesta petita descripció sols nos resta felicitar als senyors Guardiola y Parera per sa bona adquisició, ja que molt bons serveys podria prestar en cas d'incendi, una bomba que á las bonas qualitats que hem ressenyat, hi afegeix la de que's pot situar fácilmente en patis y altres llochs ahont no poden entrar las bombas de vapor del Múnicipi.

Correspondencias de LO CATALANISTA

Cartagena 25 de Novembre.

Amich Director: al sortir per pochos dias de Barcelona vaig promérrerli alguna correspondencia d'impresió dels punts ahont me deturés. Avuy he atravesat la horta de Murcia y trepitxat durant quatre horas los carrers de Cartagena, y vaig per consegüent á cumplir ma paraula.

Cartagena y Múrcia, noms quasi desconeguts ú olvidats fora d'Espanya fa pochos anys, tenen avuy celebrat per tota Europa, gracias á un siti ó bullanga y á una inundació. Segons las noticias que van arribarnos á Barcelona, Cartagena debia haber quedat feta una pila de runas, y los voltans de Murcia, ab sos poblets y masías, destruhits per sempre mes, y per sempre mes estérils, debian ser com aquells llochs de maledicció que habian sembrat de sal los conquistadors d'altras épocas.

Per fortuna las primeras impresions son sempre exageradas, sobre tot en lo nostre país ahont á tots se'ns ha encomanat alguna cosa dels andalusos. Jo habia recorregut la horta de Murcia, casualment pochos dias avans de la gran catástrofe, y acabo de recórrela are á pas de tortuga en lo tren que va de Madrid á Cartagena. Totas las terras se veuhen cultivadas; per tot arreu hi ha arbres, que produheixen los fruits, y aquest any, per gran sort, las cullitas son abundantíssimas. Los arbres grossos van resistir la inundació; los petits han sigut en gran part suplerts per altres. En molts punts hi ha encara restos de barraquetas que van destruhir las aigüas; prop de Murcia hi ha encara las runas del que fou barri ó poblet de Nonduermas; pero en general al costat de la barraqueta ensorrada, s'alsa la caseta d'obra, ó la nova barraqueta sostinguda per pilans de mahons y en la qual s'hi veu una má inteligent que la ha dirigida. Si no fos per las moltas vidas perdudas que durant molt temps mantindrán lo dol en los trajos y en los cors dels habitants d'aquestas hortas, la inundació no fora tal vegada mes que 'l principi d'una nova vida.

- Y aixó que no han arribat encara á son destino moltas de las cantitats ab que no sols Espanya sino tota Europa van volguer dar mostrars de la cultura moderna y de la confraternitat entre tots los

pobles, destinantlas á socorre als desgraciats. Si hi arribessin y's repartissin ab prudencia y acert, verdaderament la fatal inundació marcaria per aquest pais lo principi d'una era nova.

Respecte á Cartagena dech dir que alló d'haberla deixada destruhida no va ser mes que una ilusió dels artillers que van disparar contra la ciutat mils y mils projectils de tota mena. La població es á poca diferencia lo mateix que era; en lloch se veu un cos de terreno que no tingui la seva casa edificada. En los dos carrers que en forma de creu son las arterias de Cartagena, no n'hi falta potser ni una, y la major part son vellas. Aixó prova que no degueren ser reedificadas.

He estat sols quatre horas en Cartagena, y m'han bastat pera recorrer tot. No vull parlar del hospital, ni de la fábrica de cristall, ni dels pochos edificis públichs que conté. Vull sols dir quatre paraulas sobre l'arsenal, y ab ellas tancaré la present carta, que's va fent massa llarga.

Lo tan renomnat arsenal de Cartagena, que tants sacrificis costa al Estat, no li prestaria ni la mes petita utilitat en cas de guerra ab una potencia marítima. En ell, tot lo natural y tot lo antich es notable; tot lo modern... no hi es. La situació, la profunditat de l'aigua, la forma mateixa semi-circular ó de serradura de la bahía de que disposa l'arsenal, son inmillorables, fins las creyem superiors á las del arsenal de Toulon. Las edificacions, que donan la volta á l'aigua, construhidas la major part en temps de Carlos III y Carlos IV, son sólidas y espayosas, y certs tallers, com los de construcció de bots y llanxas semblan catedrals. Pero no hi ha res mes. Demaneu lo taller de construcció de máquinas y no n'hi ha; cerqueu lo de blindatge y no existeix; pregunteu per aqueixas poderosas máquinas que forman avuy la base dels arsenals, y vos dirán que no's disposa ni d'una sola. De tot lo que'n resulta que l'arsenal de Cartagena podia ben servir per construhir un navio ó una fragata de vela, pero que no serveix per arreglar un vapor, ni un petit barco blindat. Los milions y milions enterrats en l'arsenal de Cartagena, no 'l fan apte pera res mes que pera reparacions y adobs en la part de fusta dels barcos de la marina de guerra, y encara gracias al *dik* de ferro construhit en Inglaterra, que sura magestuós sobre las tranquilas aigüas del arsenal.

La entrada al arsenal es verdaderament á la espanyola. Basta que un foraster s'atansi al centinella de la porta, y li ensenyi la cédula, pera que se li faciliti un permis d'entrada. Pero un cop te 'l permis, no sab que ferne, puig ni pagant ni sense pagar trova cap guia. Per fortuna, jo viatjant no'm quedo may curt, y al veure á un jovenet condestable, me l'hi he juntat. Per conquerirlo he degut escoltar de sos llavis una pila d'histories, de valentias y de aventuras amorosas, pero acabadas aquestas m'ho ha fet veure tot, dantme detalls complets y apreciables.

Es l'hora d'anar cap al carril, que á pas de tartana'm portará altra vegada en direcció al centro d'Espanya. Lo carril de Madrid á Cartagena es realment la síntesis del nostre pais. Desde Cartagena á Chinchilla, trajecte en lo que los trens gastan mes de dotze horas, no hi ha un sol restaurant ni un mal café. La primera vegada que vaig ferho vaig arribar á mon destino famolench. Avuy no'm succehirá, puig que m'he previngut en Cartagena, y com si fossim al any vuit, viatjo ab *fiambrella*.—R. M.

PRIMER CONGRÉS CATALANISTA.

DIARI DE LAS SESSIONS

segons notas taquigráficas presas per la incorporació del sistema Garriga ab copia de tots los documents oficials referents al mateix Congrés.

(Continuació.—N.º 28.)

Lo SR. ALMIRALL (D. V.) Senyors, no pensaba parlar avuy perque no tenia la esperansa de que una esmena inesperada vingüés á resoldre tan depressa la qüestió de l'Academia. No obstant, avuy comensaré á dirvos algunas paraulas. Y no feu cas de que hi hagi algun desalinyo, suposat, que com he dit no creya que hagués de ferho avuy.

Ha acabat l'amich Roure son discurs dihent que aquí no hi ha verdadera discussió perque no hi ha pró ni contra. Y, senyors, jo crech que dintre d'un Congrés Catalanista nos hem de felicitar tots dé que en una idea tan important no hi hagi pró ni contra; jo crech que la gran forsa que tindrà aquest Congrés que representa sino tota, una gran part de la opinió pública, jo crech que la gran forsa que tindrà aquest Congrés, serà poguer dir al govern: tot Catalunya en pes suplica—ja que no's pot fer avuy altra cosa que suplicar—tot Catalunya en pes suplica que no's reformi la llegislació foral, que's retardi aquesta unificació de códichs que tants anys fa que's prepara y que ab tot no s'ha pogut realisar y que tants anys haurá de tardar á realisarse, perque no's podrá realisar fins que estigui madura en lo pais; y mireu si está poch madura, que la reunió aquí congregada que representa la opinió de Catalunya, no sols no está duptosa sino que está unánime, en voler la conservació del seu dret, en no creure preparada la unificació de códichs.

Pero, senyors, moltes vegades les qüestions se presenten de esquitllentes, y una de les qüestions que s'ha presentat de esquitllentes es la que estem aquí debatent. Los centres oficials que estan ocupantse de aqueixa qüestió, se'n ocupan, permeteume la expressió, d'esquitllentes: no tractan la qüestió capital de si la opinió de Catalunya es que s'han de unificar ó no los códichs, sino que partint de la base de que deuen unificarse, sols tractan de saber si per excepció pot conservarse alguna cosa de la legislació foral; y, Senyors, las academias técnicas que son cridades á dictaminar sobre aquest peu forat no poden fer lo que farem nosaltres, las academias técnicas no podrán fer altra cosa que anar designant las instituciones que deuen conservarse, y lo Congrés que no te cap de aqueixos precedents legals, lo Congrés que es completament lliure en eixa qüestió, podrà manifestar y opinar molt mes lliure també, y podrà dir de una vegada, no's tracta aquí de quinas instituciones, deuen conservarse ó quins desitxs te Catalunya de que's conservi tal ó qual institució, del seu dret dintre del Códich general sino que's tracta de que Catalunya en massa suplica que'l Códich no's fassi, que la unificació aqueixa de que tant se ha tractat, no vingui.

Y, Senyors, avans d'entrar en materia dech destruir algunas preocupacions.

Es molt comú avuy dir que'l mon y que la ciencia tendeixen cap á la unificació; y, Senyors, crech jo que no hi ha idea mes inexacta á lo menos en materia de legislació, crech jo que la ciencia de legislar cap á lo que tendeix es cap á la desunificació de códichs.

Tenim que realment la Revolució francesa en lo sigle passat y principis del present, ha fet aquesta unificació, pero la Revolució francesa s'hi veigé obligada perque se veigé obligada á concentrar totas sas forsas pera sostenirse y esparramar sa idea per tot lo mon fentla tragar per medi de las sevas armas victoriosas. La Revolució francesa es la que ha portat aquestas ideas, es la que ha vingut parlant de unificació de códichs. Pero ¿per que'n parlava? Per la naturalesa mateixa de la Revolució francesa: la Revolució francesa la primera cosa que havia de fer era sostenirse contra la Europa coaligada, contra lo mon, per dirho aixís, coaligat, y per aixó necessitava concentrarse, adquirir una forsa nerviosa, una forsa de moment si's vol, á riscos de quedarse l'endemá impotent y extenuada, pero necessitava aquesta forsa pera sostenirse y tornarse vencedora encara que no fos sino un moment, á fi de que la seva idea dominés per un moment també, pero dominés per tot lo mon.

Pero, senyors, després aquelles ideas se han anat examinant, aquelles ideas se han anat profundisant, y se ha vist aixó mateix que deya, se ha vist que aixó de la unificació era fill de las circumstancias, desde á las horas se ha pensat millor en la qüestió y se ha vist que no aconsellava la ciencia aquesta unificació; desde á las horas se ha vist que lo dret per mes que tinga un ideal únich, que es la justicia, no obstant en la part práctica es completament, segons las circumstancias, distint de lloch, de clima, de rassa, segons son las costums del pais, y las condicions de las personas y dels pobles á las quals te que regir lo dret. Y veus aquí com la ciencia no aconsella la unificació.

Y tant es aixís, que si tenim una gran nació que te unificats los códichs, que es la Fransa, ne tenim d'altras de tan grants com la Fransa que no tenen pas los Códichs unificats: los tenim unificats á Fransa pero no á la Alemania que porta avuy dia lo moviment filosófic del mon; los tenim unificats á Fransa, pero no á la nació mes gran de América, pero no en los Estats Units (*una ven de las tribunas: aixó es federal*). (*Rumors contra la veu*). No'ls tenim unificats á n'ls Estats Units y molts altres punts hont hi ha diversitats de Códichs. Y ningú negará que aquestas nacions están tan adelantadas las unas com las otras y per consegüent que si presenten mes exemple de unificació y de desunificació lo presenten altras, la unificació de códichs no deu ser una cosa demanada ab tant fonament per la ciencia.

No tinch que estendrem mes sobre aquest punt, perque, com os vaig dir l'altre dia desde la Presidencia, no tractem la qüestió baix 'l punt de vista eminentment ténich, sino baix 'l punt de vista social ó popular. Y bastan alguns arguments, molts poch; per fer veure que no es sisquera la ciencia lo que aconsella la unificació dels códichs, sino que tal vegada la ciencia va contra aquesta unificació, y va en contra, perque la ciencia es práctica, la ciencia mira las cosas com son y la ciencia diu que cosas diverses portan condicions diverses y que la propietat no se pot regulá en Catalunya, ahont la propietat está molt dividida, ahont lo terreno es fertil á forsa de treball, com se pot regular en altras parts y sobre tot que no podem tenir los mateixos códichs que en Andalusia ahont lo be de Deu surt de aquella terra casi per si sol y ahont no lo rega may la suor del home, á pesar de que allí hi fá molta calor y los homes suan mes que en los altres punts.

(Seguirá.)

Secció Oficial

Ferro-carril de Valls á Vilanova y Barcelona.—Acordat per la Junta de Govern d'aquesta Companyia que desde 'l 15 al 30 del proxím mes de Novembre se procedeixi á la recaudació del sisé dividendo passiu de deu per cent sobre 'l valor nominal de las accions series A y B d'aquesta Societat, s' avisa als senyors Accionistas pera que se serveixin efectuar dit pago durant los referits dias de 9 á 12 del matí y de 3 á 6 de

la tarde, en las Ofissinas d'aquesta Societat (Aragó, 339, principal) ó en las subalternas de Vilanova y Valls.

Als efectes del article 23 dels Estatuts socials, se prega la presentació dels títols d'accions als temps d'efectuar 'l pago. Barcelona 30 d'Octubre de 1880.—Lo Director Gerent, Francisco Gumá.—P. A. de la J. de G.—Agustí Pujol, Secretari.

Ferro-carril de Valls á Vilanova y Barcelona.—En virtut d'acort de la Junta de Govern d'aquesta Companyia se treu á subasta la construcció de las obras de fábrica, de esplanació y túnels del tros comprés entre los kilómetres 20'00 y 35'00 de la primera secció ó sia entre la estació de Salamó y la del Vendrell.

Los plechs de condicions y modelos de proposició estarán de manifest desde avuy de deu á dotze del dematí y de tres á cinch de la tarde en las Ofissinas de la Societat, (Aragó 339, principal) admetentse proposicions en plech tancat pera dita subasta fins las 12 del dematí del 15 de Desembre proxím en que la mateixa tindrà lloch.

Barcelona 23 Novembre de 1880.—Lo Director gerent, Francisco Gumá.—P. A. de la J. de G.—Agustí Pujol, Secretari.

Administració principal de Correus de Barcelona.—Lista de las cartas, impresos y mostrars detingudas en aquesta administració principal per falta de franquicia en lo dia de ahir.

Bardhal, Nova Granada.—Miquel Torrentó, Faltat.—Rafel Garcia, Saragossa.—Anton Forneu, Sahugo.—G. Sueca, Guayarnilla.—Joseph Estruch, Gelida.—Fills de Gurtubay, Santander.—Carbonell y Moner, Valencia.—Baldomero Ribo, Barcelona.

Barcelona 25 Novembre de 1880.—L' Administrador principal, Lluís M. Zavaleta.

Cos de Telégrafos.—Telégramas rebuts en lo dia de la fetxa y detinguts en dita ofissina per no trobarse sos destinataris.

Lleyda, Ramon Sili, Roser, 9.—Cádiz, Iberrasto Nieto, sens senyas.—Saragossa, Bernate Romeo, Secretari Banch.—Vitoria, Cárles Palledo, C. Assalto, 5.—Cuba, Viada pera Hendu, sens senyas.—Sigüenza, Joseph Monclus, passeig de Gracia, 5.

Barcelona 26 de Novembre de 1880.—La Director de la Secció, Andreu Capó.

Defuncions.—Desde las 12 del 26 á las 12 del 27 de Novembre. Casats, 2.—Casadas, 2.—Viudos, 2.—Viudas, 1.—Solters, 0.—Solteras, 0.—Noys, 4.—Noyas, 2.—Aborts, 2.

Naixements.—Varons, 10.—Donas, 8

Secció Comercial

CAMBIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA DE GOVERN DEL COL LEGI DE CORREDORS REALS DE COMERS DE LA PLASSA DE BARCELONA DEL DIA 27 NOVEMBRE DE 1880.

Londres, 90 d. fetxa, 48'15 per 5 ptas.
Paris, 8 d. vista 5'03 p. per id.
Marsella, 8 d. vista, 5'03 p. per id.

8 DIAS VISTA.	
Albacete. . . . . 2 3/4 dany	Granada. . . . . 3/8 »
Alcoy. . . . . 1/4 »	Hosca. . . . . 5/8 »
Alicant. . . . . 1/4 »	Jeres. . . . . 1/4 »
Almeria. . . . . 3/8 »	Lleyda. . . . . 5/8 »
Badajós. . . . . 3/8 »	Logronya. . . . . 3/4 »
Bilbao. . . . . 1/8 »	Lorca. . . . . 7/8 »
Búrgos. . . . . 1/2 »	Lugo. . . . . 3/4 »
Cádiz. . . . . 1/4 »	Málaga. . . . . 1/4 »
Cartagena. . . . . 1/4 »	Madrid. . . . . 1/8 »
Castelló. . . . . 5/8 »	Murcia. . . . . 1/2 »
Córdoba. . . . . 1/4 »	Orense. . . . . 3/4 »
Corunya. . . . . 1/2 »	Oviedo. . . . . 1/2 »
Figueras. . . . . 5/8 »	Palma. . . . . 5/8 »
Girona. . . . . 5/8 »	Palencia. . . . . 1/2 »
	Pamplona. . . . . 1/2 »
	Reus. . . . . 1/4 »
	Salamanca. . . . . 3/4 »
	San Sebastián. . . . . 1/2 »
	Santander. . . . . 1/4 »
	Santiago. . . . . 3/8 »
	Saragossa. . . . . 1/8 »
	Sevilla. . . . . 1/8 »
	Tarragona. . . . . 1/4 »
	Tortosa. . . . . 3/4 »
	Valencia. . . . . par »
	Valladolid. . . . . 3/8 »
	Vigo. . . . . 1/4 »
	Vitoria. . . . . 1/2 »

EFFECTES PUBLICS.

Tit al port. del deute cons. int. 21'90 d. 21'92 1/2 p.
Id. id. exterior em. tot. 22'80 d. 22'93 p.
Id. id. amort. int. 41'50 d. 42' p.
Ob. pera sub. á fer-car. de totas em. 43'50 d. 43'75 p.
Id. del Banch y del Tresor serie int., 100' d. 100'50 p.
Id. id. exterior 100'50 d. 100'75 p.
Id. Tresor sobre product. de Aduanas 99'75 d. 100, p.
Id. del Tresor l. de Cuba 93'90 d. 94' p.
Céds. del Banch hipotecari d' Espanya 'd. 'p.
Bonos Tr. 1.ª y 2.ª serie 99'75 d. 100' p.
Acs. Banch hisp. col. 135' d. 135'36 p.

ACCIONS.

Banch de Barcelona 156' d. 'p.
Societat Catalana General de Crèdit, 197' d. 198' p.
Stat. de Crèdit Mercantil, 44'75 d. 45' p

Real comp. de Canalizació del Ebro 13' d. 13'25 p.
Fer-car. de B. Fransa, 132'75 d. 133' p.
Id. T. Barc. y Fransa, 248' d. 249' p.
Id. Nord d' Espanya, 74'15 d. 74'35 p.
Id. Almansa, V. y T., 198' d. 199' p.
Id. Medina del Campo á Samora y de Orense á Vigo, 71'75 d. 72' p.
Id. Valls á Vil. y Bar. 57' d. 57'50 p.

OBLIGACIONS.

Empr. Municipal, 101' d. 101'50 p.
Id. id. em. l Jener 1830, 98'75 d. 99' p.
Id. id. Provincial, d' 'p.
F-c. de Bar. á Sar, 111' d. 111'50 p.
Id. id. id.—S. A.—81'50 d. 82' p.
Id. id. id.—S. B.—62'25 d. 62'50 p.
F-c. de T. á B. y F. 106' d. 106'50 p.
Id. de Tar. á Mart. y Bar. y de Bar. á Girona, 103'40 d. 102'60 p.
Id. B. á F. per Figueras, 63'70 d. 63'90 p.
Id. M. de S. J. del Abds. 93' d. 93'25.
Id. Grau de V. Almansa 52' d. 52'25 p.
Id. Córd. á Malaga, 61' d. 61'50 p.
Aguas sub. del Llobregat 'd. 'p.
Canal d' Urgell, 53'75 d. 54'25 p.

PORT DE BARCELONA

Despatxadas

Pera Sevilla vapor Vargas ab cietes.—Id. id. vapor Vinuesa.—Id. id. vapor Andalusia.—Id. Alicant vapor Navided.—Id. Santander vapor Manuel Perez.—Id. Cete vapor San José.—Id. Buenos Ayres bergantí Cornico.—Id. Génova bergantí goleta italiana Caione Id. id. bergantí goleta italiana Marino.—Id. Alicant bergantí goleta Joven Pepito en lastre.—

Id. Terre dembarra polacra Luisa.—Id. Filadelfia corbeta rusa Delplim.—
Id. Liorna polacra italiana S. Giovanni Battista.

Sortidas.

Pera Génova bergantí goleta italia Cattone.—Id. Habana corbeta Sa-
laire.

TELEGRAMAS COMERCIALS.

Liverpool 24 Novembre de 1880.
Vendas de cotó, 10000 balas.
Disponible sostingut. A entregar alsa 1116 Ahir á entregar alsa 5132.
Orleans 6 15116.—Upland 6 11116.
Pernambuco 6 3116.
Arribos de la setmana 82000.
Vendas pera '1 consum 89000
New-York.—Festa.

COTISACI Óficial de las Bolsas de Madrid, Paris y Lóndres, del día 27
de Novembre de 1880.

Madrid. Renta perpet. int. al 3 p. °10 . . . . . 21'95
Deudaamort ab interés de 2 p. °10 int. . . . . 42'30
Bonos del Tesor de 2,000 rals. . . . . 99'98
Oblig. del Banch y Tesor, série int. . . . . 101'
Id. generals per ferro-carrils. . . . . 43'25

TELEGRAMAS particulars de las Bolsas de Madrid Paris y Lóndres.

Madrid.—Consolidat interior. . . . . 21'60
Subvencions. . . . . 43'15
Amortisable.. . . . 42'25
» Bonos. . . . . 99'90
Paris.—Consolidat interior.. . . . 20'43
» » exterior. . . . . 21'63

BOLSI. (Segons nota de la casa Espinach).—A las deu de la nit quedava
lo Consolidat á 21'95 diner y 21'97 1/2 paper.

SECCIÓ DE ANUNCIS

AMBARINA-VEHIL.

La mellor pasta pectoral pera combatre en alguns cassos y curar en los mes

LA TOS

PER CRONICA E INVETERADA QUE SIA.

Vidrieria, 2 y 4, Barcelona.

CAIXA, 6 rals.

AL GUST INFANTIL

41, ARGENTERIA, 41.

Están de enhorabona los pares de familia.

Acaba de obrirse un establiment de sastrería, especial pera noys.
En ell se trobará un variat assortit de trajos de tots gustos y pera totas edats, se-
sent sos preus mes que baratos.
Als col-legis grans rebaixas.

VERMOUTH CATALA
DE SALLÉS

Primer Vermouth elaborat en Espanya.—Unich en sa classe

Premiat ab medalla de plata per lo M.ltre. Col-legi de Farmacéutichs de Barcelona: ab medalla de bronze en
la Exposició Marítima de 1872 y Vinícola de Madrid de 1873 y ab varias medallas y distincions de mérit en
quantas Exposicions ha concorregut. Recomenat per la M. lltre. Academia de Medicina y Cirugia de Bar-
celona, Institut Médich y varias otras Corporacions y Academias Médico-Farmacéuticas, etc. etc.

Las personas aqueixadas de dolors de ventrell, accidents y vómits despres de 'ls men-
jars, desgana, pesantés al ventrell, migranya, malalties nerviosas (histéricas) y altres molts
que resultan de malas digestions, se veuran lliurats de las sevas dolencias ab l'ús moderat
d' aquest utilíssim ví.—Llegeixes lo prospecte detallat que acompanya á cada ampolla.1

Al por major dirigirse á la farmacia del doctor Botta, carrer de l' Argenteria, n.º 48, y a
pormenor en las principals farmacias de Espanya.

Nota.—Per evitar las falsificacions é imitacions que s' han fet d' aquest precios ví, re-
comanem que s' exigeixi en cada ampolla la firma y rúbrica de son autor.

Marca de la fábrica

CALSAT A MAQUINA.

BARATURA SENS IGUAL.—Carrer de la Fusteria, 5.
Botinas pera caballer de 7 pessetas y mitja á 12.— Id. pera se-
nyora de 6 á 13. Tot lo calsat portará estampada en la sola la
marca de fábrica.

BARCELONA.

FARMACIA AGUILAR.

AXEROP SULFUROS AGUILAR.
ESPECIFICH
PERA LA CURACIÓ DELS BRIANS.

on efecte es mes efecte que lo del aygua de la Puda. Als pochos dias de pèndrel cauhen las
crostas y las escamas y s' assecan las nafres brianosas, deixant la pell llisa y sana. Lo mateix
efecte produheix en los noys quan tenen la cara plena de crostas. Es lo únich depuratiu que obra
sens debilitar la sang ni irritar la freixura. Destruheix en poch temps los efectes causats per l'ús
del mercuri. Correcjeix las irritacions de la vexiga y la uretra, facilitant la transpiració mucosa,
com també la pulmonar.

Preu de l' empolla, 3 pessetas.

RAMELA DEL MITJ, NUM. 37.

BARCELONA.

Úlceras (llagas.)

Se curan radicalment y sens conseqüencias
per medi d' un tractament especial. Regomir,
6, 1.º, de 11 á 12 y de 6 á 8.

Entermetats del ventrell

y demés órganos digestius.
Per un tractament especial 's combaten eficaz-
ment.

Regomir, 6, primer. De 11 á 12 y de 6 á 8.

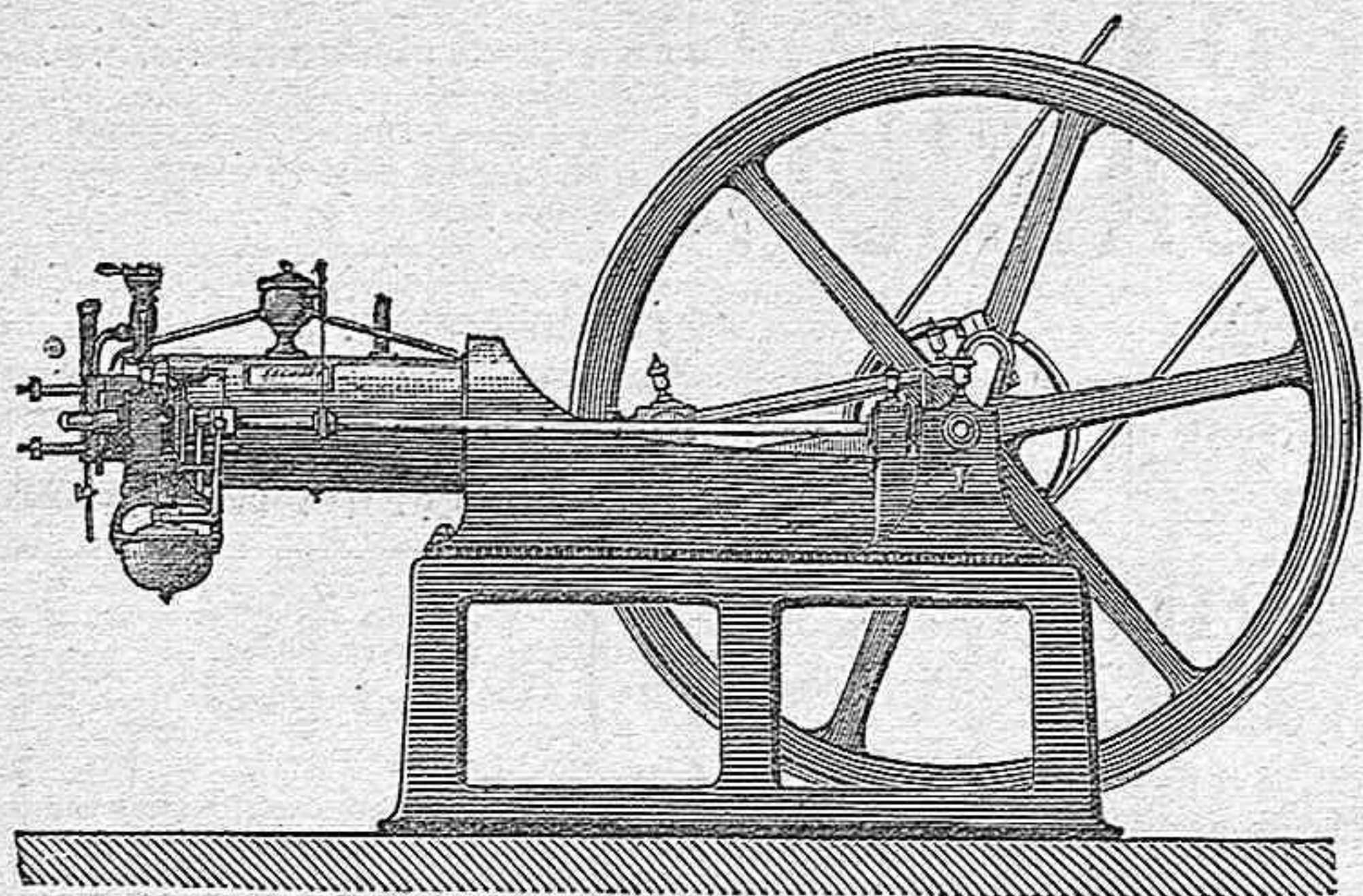
MODAS SISTEMA-TONDO.

Se tallan y embastan vestits ab la exac-
titud y perfecció que facilita la nova mida
de reglas fixas y se confeccionan ab
promptitud y economia.—Manela Amat,
Sant Ramon, 11, tercer, cantonada al
de Barbará.

MIQUEL ESCUDER

FÀBRICA EN LA BARCELONETA.

SUCURSAL, HOSPITAL n.º 6, BARCELONA.

FABRICA DE
MOTORS MOGUTS PER GAS

De mitx, 1, 2, 3, 4 y 5 caballs de forsa, perfeccionats, sòlits y á preus molt econòmichs.

GARANTITS.

FABRICA DE
MÀQUINAS PERA COSIR

De tots los sistemas mes adelantats fins avuy, y las tan renombras AURORA pera familias e industrials.

VENDAS A PLASSOS.

GUANO COPRÓS

LO NON PLUS-ULTRA DELS GUANOS.

Conté de 8-75 á 9 p. 100 de amoniaco, 20 á 25 p. 100 de fosfat y 7 p. 100 de sulfat de potasa, sosa y magnesia.

Lo millor del guanos que avuy s' usan, conegut ja per tot arreu pe'ls grans resultats que dona en tota classe de grans y hortalisas.

Dirigirse á D. Joseph Ferran y Dalmases, carrer del Palau, 5, despaitx; ó en lo carrer de Viladomat 42, magatzem. Vich: Casa Salero, espardanyer, Plassa de la Cathedral: Igualada, don F. Aguilera carrer de Argen. Reus, don V. Voltes, plassa del Castell. Manresa, D. F. Serra, plassa del Olm. Granollers D. J. Mora (a) Noy Alau.

ANÍS DEL MONO.

Se recomana per ser lo mes agradable y digestiu de tots quants son coneguts fins avuy.

De venta en totas las dulcerías, tendas de comestibles y cafés.

Curació radical de dolor de caixals.

No mes extraccions: s' calma instantaneament lo dolor per medi d' un nou descubriment assegurant la curació. Plassa Sant Agustí Vell, número 15, pis tercer. Horas de consulta de ro á 4.

RASPAIL

Ultim manual de la Salut, lo mes complet de tots, ab notas aclaratorias; dictionari de paraulas tènicas en castellá, catalá y francés; causas y defensas, gran farmacopea y cassos práctichs per lo Dr. Puigferrer. Mé-todo al que deuen sa salvació molts desahuciats en tífus, tísis, venéreo, herpes, reumatisme, etc.—Se ven, carrer de Sant Pau, núm. 13, pis primer, porta primera.

FERRO DIALISAT CASES.

Recomenat per la classe mèdica contra la anemia, clorosis, estenuació, debilitat, leucorrea, etc., Aventatja 'ls demés preparats de ferro per no tenii olor. sabor ni ennegrir jamay las dents, essent tolerat per los estómachs mes delicats. Reemplassa ab ventatja al Ferro Bravais.

Al per major, Farmàcia de Aviñó y Cases, plassa de la Llana, 11.—Barcelona: Al detall en quasi totas las farmàcias.—Preu 3 pessetas pot.

ARA ES POSITIU.

Los ulls de poll y duricias se curan á voluntat del pacient ab l' Elíxir de Garriga.

De venda en sa farmàcia, carrer de Sant Antoni Abat, n. 25.

TINTORERÍA

de Agustinoy, Sant Ramon, 17.

Un sobretodo tenyt	12 rals.	Rentat,	8
Un Jaqué	10 »	»	8
Americana	8 »	»	7
Un pantalon	7 »	»	4
Una armilla	4 »	»	2'50, 15

AVIS

Se colocan caudals desde 2,000 rals á 50,000 ab bonas garantías, produhint de 5 á 10 pessetas cada dia segons los capitals, quals interessos se pagan per mesadas. Rahó Fernando VII, 29, segon.

Ensenyansa 2, perruquería

En la perruquería nova de Planas, Ensenyansa 2, se confeccionan anyadits, rissos, perrucas, visoñes, y demés obras del seu art, com leontinas, brassalets y dijés de cabell. Hi ha saló reservat pera senyoras.

Se donan lliçons de pentinat, y existeix en perfumería un variat y rich assortit que res deixa que desitjar.

EDUARDO LOPEZ.

Clases de càlcul mercantil, teneduría de llibres, reforma de tota classe de letra, ortografia y correspondencia comercial.

á satisfacció del alumno.

Véjintse sos quadros. Viu, Cárme, 19, 1.

LA CONFIANZA.

Carrer Arch del Teatro, 11, segon, primera.

Compra papers d' empenyo d' or, plata y objectes de valor.

Anticipa diner sobre alhajas y robas bonas al mitx per cent al mes, encarregantse de depositar los objectes en lo Monte y donant als mutuaris 'l resguart del mateix Monte.

Operacions d' aduanas. Anticipacions sobre géneros. Idem ab hipotecas ó bons pagarés. Reb capitals en depósit.

Las ofissinas están obertas desde las 9 matí fins la 1 y de las 3 fins á las 6 de la tarde.

LA REVOLUCION

en la Hacienda del Estado,

Las Provincias

Y LOS MUNICIPIOS.

Obra escrita per Fernando Garrido. Al preu de duas pessetas se trova de venta en la llibrería de Teixidó y Parera, Pí, 6 y en l' Administració d' aquest DIARI.

MALALTÍAS DE PIT

PETO YODO-BALSÁMICH

del Doctor ESTARRIOL.

Es de positius resultats pera la curació del Asma, Catarro pulmonar, Broniquitis, Tísis, etc. Confecció y venda, Farmàcia del Pí, carrer Riera del Pí, número 11, Barcelona.

Batista Costa, dentista.

Doctor en medecina y cirujía dental.

Garantisa tota classe de pessas y dentaduras artificials sense ganxos ni ressots. Especialitat en la curació de las enfermetats dentarias sens extraurer los caixals.—Llibreteria, 10 y 12, pis segon.

PASTA PECTORAL DEL DR. ANDREU.

Remey segur contra tota classe de tos per forta é incómoda que siga.

Classificació de las virtuts de aquesta pasta en las diferentes varietats que presenta aque-
lla enfermetat.

LA TOS ronca y fatigosa, qu' es síntoma casi sempre de tísis y catarros pulmonars, disminueix moltíssim ab aquest medicament rebaixant per complet los accessos violents de tos, que contribueixen molt al decaiment dels malalts.

LA TOS continua y pertinás produida per moltas pessigollas en la garganta, á voltas de carácter herpétich. se correteix al moment ab aquesta pasta y desapareix luego ab l' aussili d' un bon depuratiu.

LA TOS seca, convulsiva, interrompuda moltas vegadas per sofocació, com passa als asmátichs y personas excessivament nerviosas per efecte d' una gran debilitat, se combat perfectament ab aquesta pasta pectoral.

LA TOS ferina ó de coqueluche, que ataca ab tanta pertinencia als noys causantloshi vómits, desgana y fins espotos sanguíneos, se cura ab aquesta pasta, majorment si se l' acompanya algun decuit pectoral y analéptich.

LA TOS catarral ó de constipats y la dita vulgarment de sanch, ja sia fresca ó crónica, se cura sempre ab aquest precíós medicament. Son numerosíssims los exemples de curacions obtinguts en personas que de molts anys patian semblant tos, tan incómoda y pertinás, que 'l mes petit constipat se reproduhia d' una manera insufrible.

S' han d' advertir que moltas tísis pulmonars prevenen d' una simple tos, ocasionada per un constipat mal cuidat.

Aquest gran medicament es, pues, sempre segur pera curar en uns cassos y combatre en altres una enfermetat de quals terribles resultats se veuen diariament exemples.

ALIVI Y CURACIÓ DEL **ASMA** Ó SOFOCACIÓ DE TOTA CLASSE

PER LOS CIGARRETS BALSÁMICHS Y 'LS PAPERES AZOATS.

Remey prompte y segur que penetra directament, en forma de fum dintre del aparato respiratori.

Fumant un sol cigarro encar que en los atachs mes forts d' Asma, se sent al instant un gran alivi. La espectoració se produheix mes facilment, la tos s' alivia, lo pit funciona ab mes regularitat y 'l malalt respira després llibrement.

Aquestos cigarrets portan una boquilla tan cómoda que no embruta 'ls dits y 's aspira 'l fum ab extraordinaria suavitat, poguent fumarlos las senyoras y personas mes delicadas.

Los atachs d' asma per la nit s' calman al instant ab los papers azoats, cremantne un dintre la habitació; de modo que 'l malalt que 's veu privat de descansar, sentintse després un agradable benestar que 's converteix en lo mes apacible son.

Depósit Central d' aquestos medicaments: Farmàcia de son autor en Barcelona, y s' troba rán també de venda en las principals Farmàcias de totas las poblacions d' Espanya y d' América, aixís com en Fransa, Italia y Portugal.

PERFUMERÍA FINA ESTRANGERA.

ESPECIALITAT

en sabons, polvos y essencias de tocador de las principals fábricas francesas.

VENTA AL DETALL, PREU DE FÁBRICA
PASATJE DEL CRÉDIT N.º 1, ENTRESSUELO

MEDICAMENTS LLEGÍTIMS

EXTRANGERS.

'S reben directament de Fransa, Inglaterra, Estats-Units de América, Alemania, Italia, etc.

Al per major y menor: Preus reduhits.

DIPÓSIT: S. Alsina, PASSATJE DEL CRÉDIT, 4,

PASTILLAS DE NIELK

DE CLORAT DE POTASSA COMPRIMIDAS

PERA LAS

ENFERMETATS DE LA GARGANTA

Anginas agudas y crónicas, bronquitis, ulceracions bucals y faríngeas, salivació mercurial, fetidesa d' alé, estinció de la veu, difteria, crup, etc. etc.—Preu 0 rals. capsas. Se ven en las principals farmàcias.—Depósit general Dr. Masó, Rambla de ls Estudis, número 9, Barcelona.

Curació de las malaltías

DE LA VISTA.

Tractament especial que excluheix cáustichs y operaciones. Grans y positius resultats. Consultas de 12 á 2 y de 6 á 8.

ASALTO, 27, primer.

NO MES CABELL BLANCH

AYGUA DE LLADO

Pera tenyir lo cabell sens tenir que ren tarlo avans ni després. No toca 'l cútis ni perjudica la salut: preparació sens igual, que mullantlo duas ó tres vegadas al mes aumentan la fortaleza y deté sa caiguda, tornant lo cabell canós á son primitiu color. Se garantisa son bon resultat: á 2 y 4 pessetas ampolla. Carrer de la Boquería, 26, primer, Barcelona.

Aguas de Caldas de Montbuy.

Sas propietats, descripció de sos establiments de banys.—Llibrería de D. Eudalt Puig, Plassa Nova.—Preu 2 rals.

ENFERMETATS

de las

VIAS URINARIAS

VENÉREO, SÍFILIS, ESTRENYIMENTS, MAL DE PEDRA, CATARRO DE LA VEIXIGA, etc., etc.

Lo Dr. Salvat, especialista en dites enfermetats, premiat en públiques oposicions, emplea ab la duració quants medis están en us en las clinicas de Paris y altras del extranjer. Rep de 11 á 1 y de 6 á 8. De 5 á 6 exclusiu per las senyoras. Portaferri-sa, 11, 1.º.

ABONO ESPECIAL

Pera la vinya y arbres fruyters.

Aumenta la cantitat y millora la calitat del fruyt sens esterilisar la terra; fortifica 'ls ceps fentlos resistents á la filoxera.

Dirigirse als senyors Andreu, Estruch y Companyia, Ronda Sant Pere, 176, ó á sos representants en las principals poblacions agrícolas.

TELEGRAMAS

Noticias extrangeras

Segons los darrers telégramas

Dublin, 24.—La nit passada se dispararen dos tiros contra Mr. Biddulph, capellá protestant. L'agressió tingué lloch aprop de Borrisokane, en la costa de Tipperary (Irlanda).

Lo sombrero del capellá ha sigut atravesat per las balas. Se creu que aquesta tentativa ha sigut una equivocació y que 'ls tiros anaban destinats á alguna altra persona.

— Han sigut portats als tribunals, catorze individuos arrestats en la professó dels fenians, que ahir se celebraba en Cork.

Scutari, 25.—Lo bazar y 'ls magatzems han sigut tancats.

Los montenegrins s' han apoderat de set-centas caixas de municions que estaban tancadas en lo dipósit de Tusi.

Sembla que 'l Montenegro refusará ocupar Dulcigno; confirma aquesta noticia l' haberse aixecat lo campament de Suttorman.

Ragusa, 26.—Dervisch-Pachá ha declarat al príncep de Montenegro qu' estaba disposat á ferli entrega de Dulcigno. Lo príncep ha respost que aceptaba no l' entrega, sino la cessió de la ciutat, y ha pregat als plenipotenciarios de totas las potencias que assistixin á las negociacions pera firmar lo protocol.

Cettinje, 26.—L' entrevista de Bedry-Bey y de Mattanovich s'ha verificat avuy en Kohnis. Los turchs han exigit: primer, que l' entrada dels montenegrins á Dulcigno tingui lloch demá matí; segon, que las casas qu' han sigut selladas serán respectadas. Aquestas dos condicions han sigut aceptadas.

Avuy se firmará la convenció militar.

Telégramas particulars

Madrid, 26, á las 5'30 tarde.—Lo dilluns reapareixerán *La Iberia* y *La Correspondencia Ilustrada*.

S' ha presentat al Tribunal Suprem una queixa contra l' ajuntament de Madrid sobre la qüestió dels mercats.

Han regressat á Madrid los assistents al banquet de Sevilla.

Los demócratas protestarán en las Córts contra la forma de la relectificació de las llistas electorals.

Madrid 26, á las 6 tarde.—Lo senyor Lassalet ha rebut á la comissió del ferro-carril del Noguera Pallaresa y li demaná una nota detallada de las ventatjas que reportaria dita línia, oferint ordenar la continuació dels estudis á la secció de ferro-carrils. Lo senyor Ca-

bezas s' encarregá de redactar la nota y remittirla al Comité de Lleyda pera sotmetrerla á la aprobació de la comissió executiva.

Madrid 26, á las 8'45 nit.—Lo dilluns rebrá 'l senyor Cánovas la comissió del ferro-carril per Canfranc.

Lo senyor Romero Robledo ha arribat á Hornachuelos.

Lo Directori s' ha ocupat avuy del discurs del senyor Romero Robledo, convenint que sols fa mal al govern y especialment al senyor Romero Robledo. Respecte al acort del Comité provincial de Madrid, lo Directori declara que 's contrau solsament á las operacions transitorias de la rectificació de las llistas, sens renunciar als medis legítims de las lluytas electorals y parlamentarias.

Madrid 27, á las 2 matinata.—La *Gaceta* publica 'l conveni telegráfic entre Espanya, Fransa y Portugal, firmat lo 14 de Mars de 1880.

Madrid 27, á las 5 tarde.—S' ha desmentit d' una manera formal que 'l govern francés se hagi queixat de la conducta que una part exigua del poble observá ab los frares expulsats de Fransa en Barcelona.

Lo compte de Puñonrostro publicará una contra-protesta combatent lo manifest del Directori moderat.

Bolsa.—Consolidat, 21'95.—Bonos, 99'95.—Subvencions, 43'25.

Madrid 27, á las 5'40 tarde.—Los fusionistas que procedeixen del camp centralista, acusan al general Martínez Campos de mostrar debilitat en lo seno del Directori.

Madrid 27, á las 5'45 tarde.—S. M. lo Rey ha destinat pera socorro de las familias que han suferit per efecte de la inundació oco-reguda en Ibiza, la cantitat de 30.000 rals de sa butxaca particular.

S' ha ordenat que 's procedeixi ab activitat á la terminació dels estudis del ferro-carril internacional pe 'l Noguera Pallaresa.

Es probable que 'l Directori fusionista dirigeixi una circular á las provincias, encarregant als Comités que vigilin la rectificació de las llistas electorals, allí ahont creguin que 's pot treurer partit acudint als comicis.

Lo general Serrano ha aplassat son viatge.

Paris 26, á las 6'30 tarde.—Han brotat dificultats pera la entrega de Dulcigno, puiglos montenegrins exigeixen que 's compleixin las formalitats estipuladas en lo tratat de Berlin en l' acte de la cessió de la plassa.

L' embaixador de Russia en Lóndres está encarregat de reanudar las negociacions ab lo Vaticá, creyentse que se restablirán d' una manera satisfactoria las relaciones.

Telégramas de Caracas diuhen que la febre groga prent proporcions alarmants.

Paris 27, á las 5'30 tarde.—Lo govern ha decidit que M. Jaurés regressi á Madrid pera encarregarse de nou de la embaixada.

Se creu que M. Rochefort será condemnat.

Los montenegrins se negan á entrar en Dulcigno interin permaneixin armats los albanesos.

Enfermers. Centro general, ALT DE SANT PERE, 78, únich establiment que pot proporcionar al públich un servey esmerat, tant pera las malalties ordinarias com pera las infecciosas.

VINS PURS DEL PAÍS-REUS y Priorat, de Miquel Llauredó.

Vins de taula á 14 quartos ampolla de porró. Vi d' Alella á 18 quartos id. idem.

Vins de postres, com Moscatell, Ranci, Blanch, Garnacha, Mistela, etc., etc., á preus convencionales.

Se reben avisos: Rambla del Centro, número 6, porteria; Sant Climent, n. 10, magatzem.

Llagas venéreas.

Curadas completament á las pocas aplicacions de nostra «Agua Gior.» Farmácia de la Marina, Portxos Xifré, 16.

BUTLLETI METEOROLOGICII

DEL DIA D' AHIR.

(Servey especial de LO CATALANISTA.)

Barómetro reduhit á 0 graus á las 9 mati.	761'547
Termómetro cent. á las 9 mati.	14'2
Humitat relativa á las 9 mati.	80'0
Tensió del vapor d' aygua á las 9 mati.	10'1
Temperatura máxima á l' ombra las 21 horas anteriors.	14'9
Temperatura mínima á l' ombra durant las 24 horas anteriors.	10'9
Termómetro á Máxima.	16'5
Sol y Serena. Mínima.	10'1
Vent dominant Calma.	
Estat del Cel. 0. cubert.	

Notas. Les núvols pendrán la denominació de *Ci-Cirrus* los que afectan la forma del filaments ó coló fluix; *St. Stratus* los que tenen la forma de barras ó faixas; *Cu. Cumulus* los que tenen la forma de torras balas de coló ó grans aglomeracions, y *Ni. (Nimbus)* quant lo núvol es de una mateixa tinta negra ó cendrosa, es á dir: los núvols de pluja y vent. Las diferents formas combinadas, se denominan respectivament: *Ci-St. St-Ci. Cu-Cu. Cu-Ci. St-Cu y Cu. y Cu-St*.

La part despejada del Cel s' espesará ab los dels primers números.

Los vents en catalá son N (Tramontana), NE (Gargal), E (Llevant), SE (Xaloch), S (Mitjorn), SO (Llaveig), O (Ponent) y NO (Mastral); quals abreviacions son: *T, G, Lit, X, Mit, Llx, P, y Mas*.

La forsa del vent s' expresará ab los números desde 0 calma, al 5 huracá.

BUTLLETI ASTRONÓMICH

per. I Marti Turró. 28 Novembre 1880

ESTRELLAS	Polar	Aldebará	Gabra.	Rigel.
al				
MERIDIÁ	8h 43 T	11h 58' M	0h 36' M	0h 37' M
Bertelgeuse.	Sirius.	Castor.	Procyon.	Régulus
1h 17M	2h 07' M	2h 54' M	3h 01' M	5h 29' M
Espiga.	Arturo.	Antares.	Wega	Altair.
8h 45' M	9h 37' M	11h 49' T	1h 58' T	3h 10' T
PLANETAS	Mercuri.	Venus.	Marte.	Júpiter.
y constelacions				
en que 's troba.	Libra.	Sagittai.	Sscorpi.	Piscis.
Saturno.	Urano.	Neptuno	Sol.	Lluna.
Aries	Leo	Aries.	Scorpi.	Libra.

Imprenta La Renaixensa, Xuclá, 13, baixos.